

Datum: 03.07. 2024.

Broj: 02-06-1082

IZMJENE PAKETA ZAKONA KOJI REGULIŠU BANKARSKI SEKTOR NA NAJDIREKTNJI NAČIN ZAROBLJAVAJU INSTITUCIJE RS

Banja Luka, 3. juli 2024. godine – Hitnim izmjenama zakona koji regulišu bankarski sektor i rad Investiciono razvojne banke (IRB) Republike Srpske na najdirektniji način vrši se zarobljavanje institucionalnog okvira privatnim interesima i neposredno ugrožava funkcionisanje cjelokupnog bankarskog sistema u RS, a IRB izlaže visokom riziku.

Prijedlozi kojima se mijenjaju odredbe Zakona o bankama Republike Srpske, Zakona o Investiciono razvojnoj banci te Zakona o unutrašnjem platnom prometu stavljeni su na dnevni red dan pred samu sjednicu na zahtjev Vlade, i to po hitnom postupku što potvrđuje sumnju da se kroz ubrzane procedure pokušava isključiti javnost iz procesa donošenja odluka, ugrožavajući tako javni interes i interes građana Republike Srpske.

Ovakve izmjene u suprotnosti su sa primarnom svrhom i ulogom IRB, te se može zaključiti da se njima pogoduju uskim partikularnim interesima vladajućeg režima u RS i njemu bliskih kronističkih poslovnih struktura koje su i do sada imale privilegovan status.

IRB je i do sada funkcionisala na potpuno netransparentan način, pa su izvještaje ove institucije narodni poslanici čekali nekoliko godina, od 2015. do 2019. čime je javnost bila uskraćena za informacije o potraživanjima vrijednim 180 miliona a koja su na kraju otkupljena za 32 miliona od strane privatne firme jer ih IRB nije bila u mogućnosti naplatiti.

Opasnim namjerama vladajućeg režima koje su usmjerene na potpuno ovladavanje i zarobljavanje procesa donošenja odluka u pitanjima koja su od životnog značaja za građane, svjedoči i prijedlog izmjena Zakona o geološkim istraživanjima koji se takođe našao pred narodnim poslanicima a kojim se lokalnim zajednicama oduzima mogućnost da spriječe eksploataciju prirodnih sirovina koje ugrožavaju njihovu sredinu.

U cjelini gledano, predložene izmjene ne samo da ugrožavaju nezavisnost i stabilnost IRB-a kao katalizatora privrednog rasta nego dovode u pitanje održivost platnog prometa svih privrednih subjekata u Republici Srpskoj, banaka koje posluju sa IRB-om te fizičkih lica koja su korisnici kreditnih i drugih sredstava plasiranih putem ove institucije.

Transparency International poziva Vladu Republike Srpske da povuče navedene prijedloge a narodne poslanike da odbace ove izmjene koje nemaju karakter opšteg zakonskog okvira koji radi u korist građana već omogućavaju stavljanje institucija društva u službu grupe moćnika koji žele očuvati svoje bogatstvo stečeno koruptivnim djelovanjem i izbjeći sankcije za takvo ponašanje.